

Lausuntopyyntö Laajakaista kaikille 2015 -hankkeen toisen väliarvioinnin keskustelumuistiosta

226/00.01.03/2013

Khall § 204

Valmistelija: hallintojohtaja Helena Metsämuuronen
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Laajakaista kaikille 2015 -hanke on käynnistynyt jo vuonna 2008, jolloin Matti Vanhasen II hallitus asetti tavoitteeksi, että vuoden 2015 loppuun mennessä lähes kaikki vaikinaiset asunnot sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden vakinaiset toimipaikat ovat enintään kahden kilometrin etäisyydellä 100 Mbit/s nopeudella toimivan yhteyden mahdollistavasta valokuitu- tai kaapeliverkosta. Hankkeen ensimmäinen väliarviointi valmistui alkuvuodesta 2012. Sen perusteella valtioneuvosto teki 3.5.2012 periaatepäätöksen laajakaistayhteyksien kehittämistä. Periaatepäätöksen linjausten mukaisesti lakia laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla muutettiin 2.11.2012. Lakimuutoksen myötä pienten teleyritysten, kuten osuuskuntien investointirahoitusta helpotettiin sillä, että puolet hyväksytystä tuesta maksetaan heti tukipäätöksen jälkeen. Uusien toimijoiden tarvitsemaa pääomarahoitusta helpotettiin myös lieventämällä rahoitusjärjestelyjen, kuten takausten ehtoja. Lisäksi valtioneuvosto päätti 22.11.2012 lakimuutoksen mahdollistamasta tukimäärärahan maakuntakiintiöistä luopumisesta. Nyt varoja voidaan kohdentaa todellisen tarpeen mukaan.

Keskustelumuistiosta käydään läpi laajakaistahankkeesta tähän mennessä saatuja kokemuksia sekä esitetään ratkaisuvaihtoehtoja havaittuihin ongelmiin. Lopullinen toinen väliarviointi laaditaan lausuntokierroksen jälkeen syksyllä 2013.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa laajakaistahankkeen toisen väliarvioinnin keskustelumuistiosta. Keskustelumuistio esityslistan liitteenä. Muistio löytyy myös sähköisessä muodossa liikenne- ja viestintäministeriön kotisivuilta osoitteesta www.lvm.fi/lausuntopyynnot.

Etelä-Karjalan liitto on antanut keskustelumuistiosta oman lausuntonsa. Lausunto esityslistan liitteenä.

Ehdotus

Kunnanjohtaja Anne Ukkonen

Kunnanhallitus antaa lausunnon missä yhtyy Etelä-Karjalan liiton Laajakaista kaikille 2015 -hankkeen toisen väliarvioinnin keskustelumuistiosta antamaan lausuntoon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen oikeaksi todistaa 30.8.2013

Helena Metsämuuronen
hallintojohtaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävillä 30.8.2013

Annettu postin kuljetettavaksi

30.8.2013

Liitteet

1

Laajakaistahankkeen keskustelumuistio

2

**Etelä-Karjalan liiton lausunto Laajakaista kaikille 2013
-hankkeen keskustelumuistiosta**

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 204 - 207, 214 - 215

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 89 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät: 208 - 213

Hallintolainkäyttölain 5 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: 208 - 213

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

**Oikaisuvaatimus-
viranomainen ja aika**

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Luumäen kunta

Linnalantie 33

PL 13

54501 TAAVETTI

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

**Oikaisuvaatimuksen
sisäitö ja toimittaminen**

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

VALITUSOSOITUS**Vaiitusviranomaisen ja
vaiitusaika**

Alla mainittuihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Kouvolan hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Kauppalankatu 43 C
Postiosoite: PL 401
45101 KOUVOLA
Sähköposti: kouvola.hao@oikeus.fi
Puhelin: Vaihde 02956 42300
Faksi: 02956 42350

Kunnallisvalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää

Hallintovalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää

Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Pykälät: Valitusaika

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

**Valitusasiakirjojen
toimittaminen**

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

26.6.2013

LAAJAKAISTAHANKKEEN TOINEN VÄLIARVIOINTI; KESKUSTELUMUISTIOYhteenveto

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen ensimmäinen väliarviointi valmistui alkuvuodesta 2012. Sen perusteella valtioneuvosto teki 3.5.2012 periaatepäätöksen laajakaistayhteyksien kehittämisestä. Yhtenä toimenpiteenä periaatepäätöksessä edellytettiin hankkeen toisen väliarvioinnin tekemistä vuonna 2013. Periaatepäätöksen linjausten mukaisesti lakia laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla (1186/2009) muutettiin 2.11.2012 (594/2012). Lakimuutoksen myötä teleyritysten investointirahoitusta helpotettiin sillä, että puolet hyväksytystä tuesta maksetaan heti tukipäätöksen jälkeen. Rahoituksen järjestämistä helpotettiin mahdollistamalla muiden julkista tukea sisältävien rahoitusinstrumenttien käyttö ja korottamalla hankkeen tuki-intensiteetti 90 prosenttiin tukikelpoisista kustannuksista. Uusia ehtoja sovelletaan hankkeisiin, jotka on julistettu haettavaksi lain voimaantulon eli 12.12.2012 jälkeen. Lisäksi valtioneuvosto päätti 22.11.2012 lakimuutoksen mahdollistamasta tukimäärärahan maakuntakiintiöistä luopumisesta. Nyt varoja voidaan kohdentaa hankkeille niiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta tarpeen mukaan.

Tässä keskustelumuistiossa käydään läpi laajakaistahankkeesta tähän mennessä saatuja kokemuksia sekä esitetään näkökulmia, joita eri yhteyksissä on tuotu esiin Laajakaista kaikille 2015 –hankkeeseen liittyen. Lopullinen toinen väliarviointi laaditaan lausuntokierroksen vastausten ja eduskunnassa 9.10.2013 pidettävän työpajan tulosten pohjalta loppuvuonna 2013.

Toisen väliarvioinnin perusteella tukijärjesteimään ei ole tarkoitus tehdä sellaisia tarkistuksia, jotka edellyttävät merkittäviä muutoksia lainsäädäntöön tai EU:n komissiolle tehdyn laajakaistatuen notifiointin täydentämistä.

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	2
2.	100 Mbit/s:n tavoite ja viestintätekniikoiden kehitys	2
3.	Julkisen tuen periaatteet	3
4.	Ensimmäinen väliarviointi	4
5.	Laajakaistatukilain muutos	5
6.	Hankkeen tilanne.....	6
7.	Sidosryhmien palaute seutuverkko-seminaarissa	12
8.	Jatkokeskusteluaiheet	14

Asetettu 100 Mbit/s tavoite on edelleen perusteltu. Historia osoittaa, että uudet tietoliikennepalvelut tarvitsevat entistä nopeampia yhteyksiä. Viime aikoina yleistyneet, verkosta ladattavat video- ja elokuvapalvelut sekä netti-TV vaativat paljon tietoliikennekapasiteettia. Näin on myös jatkossa. 100 Mbit/s ei ole mikään yläraja; jo nyt on käytössä jopa 1 Gbit/s yhteyksiä. Valokuitutekniikalla toteutetun huippunopean verkon etuna on, että se on kohtuullisin kustannuksin pälvitettävissä nopeuksiin, jotka riittävät kalkkiin nykyisiin ja tuleviin palveluihin ainakin 50 vuodeksi.

EU:n komission syyskuussa 2010 julkaisemassa laajakaistatiedonannossa esitettiin tavoitteita eurooppalaisten laajakaistayhteyksien kehittämiseksi. Komissio esitti, että vuoteen 2020 mennessä kaikkien eurooppalaisten saatavilla tulisi olla yli 30 Mbit/s internet-yhteys ja vähintään puolella eurooppalaisista kotitalouksista tulisi olla käytössä yli 100 Mbit/s liittymä. EU:n neuvosto hyväksyi asiakirjaa koskevat päätelmät joulukuussa 2010 ja puolsi komission esittämiä tavoitteita.

Komission tiedonannon mukaan 30 Mbit/s liittymän tuominen kaikkien ulottuville vuoteen 2020 mennessä on toteutettavissa VDSL:n ja seuraavan sukupolven langattomien tekniikoiden yhdistelmää käyttäen. Kumpikin EU:n tavoitteista on Suomessa saavutettavissa vuonna 2008 hyväksytyin toimenpideohjelman mukaisilla toimilla. Vuoden 2020 tavoitteen toteutuminen edellyttää myös markkinaehtoisen palvelutarjonnan kehittymistä.

Tekniikkariippumattomuus

Vuonna 2008 asetettu tavoite on tekniikkariippumaton sekä runko- että tilaajaverkon osalta. Toistaiseksi julkisesti tuetut hankkeet on kuitenkin toteutettu yksinomaan valokuitutekniikalla. Vaikka langattomat tekniikat kehittyvät koko ajan, ne eivät lähitulevaisuudessa käytännössä yltäne vaadittavaan 100 Mbit/s yhteysnopeuteen. Koekäytössä tällaisiin nopeuksiin on esim. 4G/LTE-tekniikalla päästy, mutta käyttäjien yhteysnopeuksia laskevat käytännössä mm. muut samanaikaiset käyttäjät (langattoman tukiaseman kapasiteetti jaetaan käyttäjien kesken), etäisyys tukiasemasta, sääolot ja maastoesteet.

Liikenne- ja viestintäministeriö on useassa yhteydessä korostanut sitä, että tilaajan on voitava valita tilaajaliittymän tekninen ratkaisu ja yhteysnopeus, koska tilaaja maksaa myös tilaajayhteyden kustannukset.

3. Julkisen tuen periaatteet

Teleyritykset maksavat hankkeen tukikelpoisista kustannuksista vähintään kolmanneksen. Julkinen tuki – kaksi kolmannesta tukikelpoisista kustannuksista – jakautuu valtion, kuntien ja EU:n kesken. Tukea maksetaan ainoastaan niille hankkeille, jotka eivät ole kaupallisesti toteutettavissa. Nopeita yhteyksiä rakennetaan pääsääntöisesti vain sinne, missä niille on kysyntää. Laajakaistahankkeille myönnettäviin tukiiin on käytettävissä yhteensä noin 130 miljoonaa euroa (valtio 66 miljoonaa euroa, EU:n Manner-Suomen maaseutuohjelma noin 25 miljoonaa euroa ja kunnat noin 40 miljoonaa euroa).

Kunnan osuus hankkeen tukikelpoisista kustannuksista on 8, 22 tai 33 prosenttia riippuen kunnan taloudellisesta kantokyvystä, väestötiheydestä, laajakaistahankkeen laajuudesta ja teknisestä toteutustavasta sekä asukasta kohden lasketusta kustannuksista. Siltä, mihin maksuluokkaan kukin kunta kuuluu, on säädetty valtioneuvoston asetuksella. 41 kunnassa maksuosuus on 8 prosenttia ja 59 kunnassa 22 prosenttia. Lopuissa 242 kunnassa kunta maksaa 33 prosenttia kustannuksista. Kuntaliitokset eivät vaikuta kunnan maksuosuuteen. Kuntaliitoksessa syntyvän ison kunnan osiin sovelletaan aikuperäisten kuntien maksuluokkia. Lakimuutoksen myötä on mahdollista saada lisäksi muita julkisia tukia siten, että julkisen tuen osuus tukikelpoisista kustannuksista on enintään 90 %.

Laajakaistayhteyksien nopeustavoitteet

1. Yleispalveluun kuuluvan tietoliikenneyhteyden nopeustaso säilytetään toistaiseksi yhdessä megassa (1 Mbit/s). Vaalikauden aikana selvitetään, missä aikataulussa uusien taajuusalueiden käyttöönotto mahdollistaa yleispalvelunopeuden nostamisen 10 megaan (10 Mbit/s).
2. Vuodelle 2015 asetettu sadan megan tavoite (100 Mbit/s) säilytetään vaalikauden ajan ennallaan.

Kaikkien kansalaisten perustasoinen tietoliikenneyhteys (1 Mbit/s)

3. Teleyritykset veloitetaan lainsäädännöllä tarjoamaan ja markkinoimaan yhden megan (1 Mbit/s) yleispalveluliittymiä.
4. Viestintäviraston henkilöstöresursseja lisätään vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa yleispalvelua koskevien valituksien kohtuullisen käsittelyajan turvaamiseksi.
5. Asetetaan työryhmä, jonka tehtävänä on viimeistään 29.3.2013 mennessä arvioida, miten parhaiten edistetään vapaa-ajan asuntojen laajakaistayhteyksien tarjontaa ja kysyntää.

Markkinaehtoisten alueiden huippunopeiden yhteyksien tarjonnan ja kysynnän edistäminen (100 Mbit/s)

6. Liikenne- ja viestintäministeriö laatii toimenpideohjelman huippunopeiden yhteyksien tarjonnan ja kysynnän edistämiseksi markkinaehtoisilla alueilla.

Julkisesti tuettu haja-asutusalueiden laajakaistahanke (100 Mbit/s)

7. Haja-asutusalueiden laajakaistahankkeen rahoitusta arvioidaan myöhemmin valtion kehys- ja budjettivalmistelun yhteydessä tarvittaessa erikseen.
8. Tukimäärärahan maakuntakiintiöistä luovutaan keväällä 2012.
9. Laajakaistahankkeeseen ei tehdä tukimäärärahan tarpeeseen vaikuttavia muutoksia.
10. Pienien teleyritysten investointirahoitusta ja uusien toimijoiden tarvitsemää pääomarahoitusta helpotetaan.
11. Laajakaistahankkeesta laaditaan toinen väliarviointi vuonna 2013.

Kustannustehokkaan laajakaistarakentamisen edistäminen

12. Maantie-, rata- ja yksityistielakeja tarkistetaan niin, että kaapeleita voidaan jatkossa sijoittaa liikenneinfraan kokonaistalouden kannalta edullisimmalla tavalla.
13. Kustannustehokkaiden rakennustekniikoiden käyttöä edistetään kaapelin asennustöiden ohjeistusta päivittämällä.

5. Laajakaistatukilain muutos

Valtioneuvoston periaatepäätöksen perusteella annettiin hallituksen esitys laajakaistatukilain muuttamisesta. Komissiolta saatiin hyväksyntä notifiointiin 7.9.2012. Tämän jälkeen eduskunta pääsi käsittelemään hallituksen esitystä. Eduskunta hyväksyi muutoksen lakiin laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla (1186/2009) 2.11.2012 (594/2012). Laki astui voimaan 12.11.2012 ja siihen tehtiin seuraavat muutokset.

Valtioneuvosto voi päättää, että tuki ei jakaudu maakunnittaisina kiintiöinä.

Maakuntaliitolle toimitettavaan tukihakemukseen vaaditaan lisättäväksi yrityksen liiketoimintasuunnitelma tai muu kuvaus yrityksen toiminnasta sekä maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelma.

Tukihakemuksessa on oltava hakijan selvitys siitä, mitä muuta julkista tukea hän on saanut hankkeeseen. Julkisella tuella tarkoitetaan tällöin Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön myöntämää rahoitusta tai muuta vastaavaa etuutta.

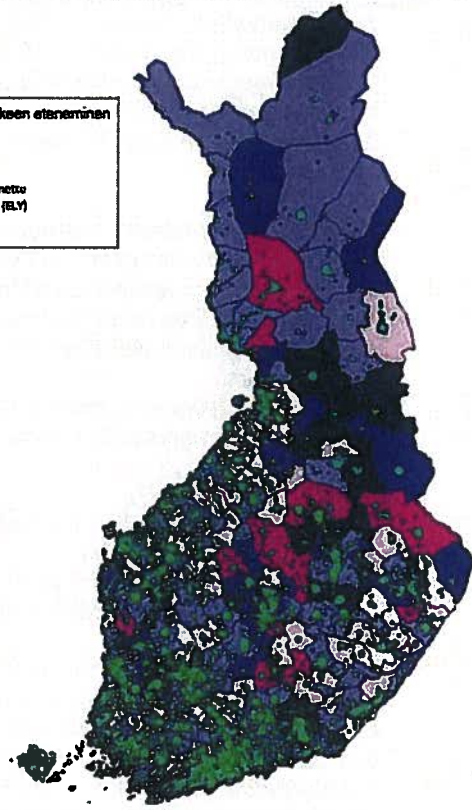
Hankkeiden sijainti

Karttaan on merkitty vihreällä laajakaistahankkeen ns. tukikeelvottomat alueet.

Karttakuvaan on merkitty kaikki kunnat, joissa hankkeita on. Erikseen on ilmoitettu tuetut hankkeet sekä hankkeet, joissa tukihakemus on käsittelyssä sekä ELY-keskusten hankkeet.

Karttaan on merkitty tieto kunnan tarkkuudella, vaikka tukihanke ei välttämättä kata koko kuntaa.

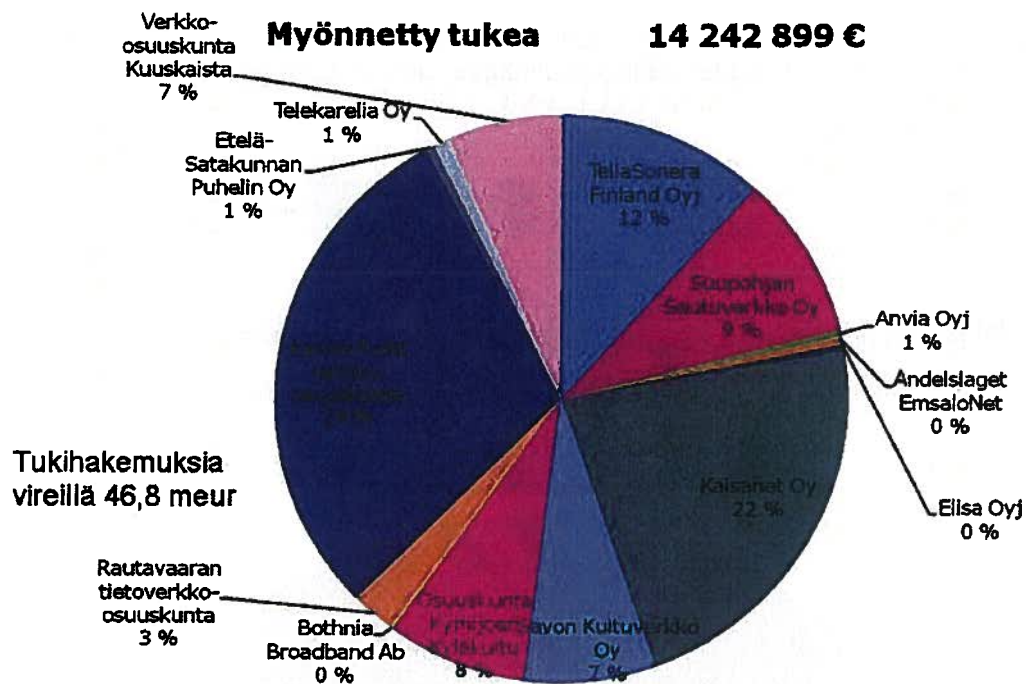
Laajakaistahankkeen eteneminen	
	Tukipäätös
	Tukihakemus
	Hankkeus (VM)
	ELY-lausunto annettu
	Lausuntopyyntö (ELY)
	Hankkeus (ELY)

Kuten kartasta havaitaan, ovat hankkeet pisimmällä Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa ja Kainuussa. Myös Lapissa, Pohjois-Karjalassa, Satakunnassa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa hankkeita on liikkeellä merkittävästi.

Valtion tuen piirissä olevat hankkeet

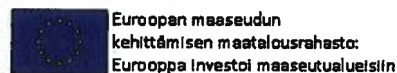
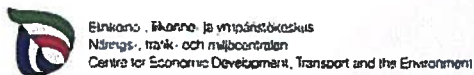
Maakuntien liitot ovat kilpailuttaneet tähän mennessä noin 800 hanketta joista toteuttaja on valittu noin puoleen. Viestintävirasto on antanut tukipäätöksen 36 hankkeeseen. Tukea on myönnetty tähän mennessä n. 14,3 M€:n edestä. Kaikkiaan vireillä olevien hankkeiden kokonaisarvo on n. 180 M€, joihin myönnetty, haettu tai vireillä oleva valtion tuki on yli 85 M€. Tukikelpoiset kustannukset jäävät lähes aina hankkeen kokonaiskustannuksia pienemmiksi, mistä johtuen myönnetyn tuen määrä on lähes aina haettua määrää pienempi. Kaikkiaan valtion tukea on käytettävissä 63 M€, joten tukirahat ovat loppumassa lähiaikoina. Alia olevissa kuvissa näkyy hattu tuki maakunnittain, myönnetty tuki maakunnittain ja myönnetyn tuen jakautuminen operaattoreittain muiston kirjoitushetken tilanteen mukaan.

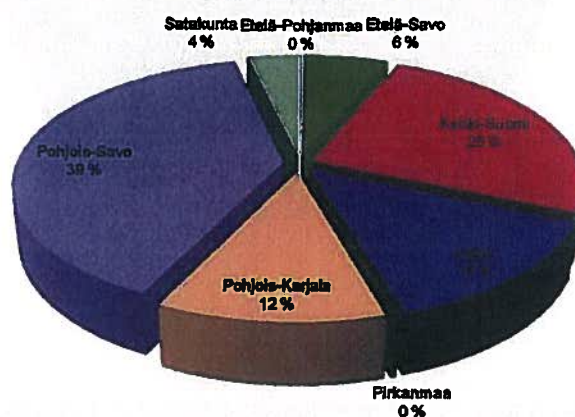
Viestintävirastoa on arvosteltu tukihakemusten käsittelyn hitaudesta. Alussa kaikilla osapuolilla, maakuntien liitoilla, operaattoreilla ja Viestintävirastolla olikin haasteita prosessin sujuvuudessa. Tukihakemukset olivat usein epätäydellisiä ja lisäselvitysten saaminen vei aikaa. Tukisäännöt eivät ole kaikkein yksinkertaisimpia. Vähitellen asioita on opittu ja hakemusprosessia on selkeytetty, mutta siitä huolimatta on syytä muistaa, että prosessiin kuluu aikaa. Prosessiin kuuluu rakennettavan hankealueen määrittely, verkon toteuttajan valinta, verkon rakentamisen suunnittelu ja tukipäätöksen valmistelu. Prosessin läpimenoaika on minimissään n. 1 vuosi. Seuraavista kuvista näkyy asioiden ratkaisutilanne sekä tukihakemusten ja ELY-lausuntojen käsittelytilanne toukokuun 2013 puolivälissä.

EU-tuen piirissä olevat hankkeet

ELY-keskusten alueilla on 39 vähintäänkin vireillä olevaa hanketta. Niiden yhteenlaskettu tuen määrä on n. 21,5 M€. Oheisesta taulukosta näkyy tuen jakautuminen maakunnittain.

Vähintäänkin vireillä olevien hankkeiden osuudet ELY- keskuksittain prosentteina

Pohjois-Savon ELY -keskus Maaseutu- ja Energia

6

Lisäksi on 10 hanketta, joille on valittu toteuttaja, mutta jotka eivät ole vireillä. Näistä mahdollisesti toteutettavien hankkeiden EU-tuki olisi enintään n. 12,5 M€. Tällöin tukimäärä saattaisi nousisi jopa 34 M€:oon. Tällöin kaikki käytettävissä oleva n. 24,6 M€ EU-tuki saataisiin käytettyä. On kuitenkin huomattava että:

- Kaikkea sidottua määrää ei voida maksaa
- Kaikkea haettua määrää ei myönnetä
- Kaikille vireillä oleville hankkeille ei myönnetä tukea
- Kaikki maakuntien liittojen valitsemat hankkeet eivät tule vireille
- Mahdollisuus turvautua nopeutettuun menettelyyn, jos tukikiintiötä ei muuten saada käytettyä

ELY-keskukset ovat myöntäneet EU-tukea tähän mennessä 13,3 M€. Oheisesta taulukosta näkyy tuen jakautuminen maakunnittain.

Työryhmä 2

- Byrokratian vähentäminen, sujuvammat käytännöt
- Prosessin käsittelyjen nopeuttaminen; tukipäätös, lausunto, maksupäätös
- 2 km:n sääntö tulisi poistaa kokonaan
- Haja-asutusalueiden asutut alueet tulisi saada tukikelpoisiksi
- Aikataulujen tarkastelu, rahoitusta myös 2015 jälkeen, lisää rahaa jaettavaksi
- Välitarkastelun tulee valmistua syksyllä 2013; kunnollinen katsaus tapahtuneeseen
- Rahoituksen jatkosuunnitelmat myös lopun 5 %:n osalta
- Myös tulevilla ohjelmakaudella monirahastoinen tuki on turvattava; kyläverkkojen rakentaminen oltava mahdollista
- Kupariverkosta luopumisen kompensatio; vaihda nopeampaan, saat hyvitystä malliin
- Lisää palveluita verkkoon, etäpalvelut, sote-palvelut yms.
- Onnistuneet käyttäjän kokemukset kaikkien tietoisuuteen; kylät mukaan sisältäpäin
- Ruotsin ja Norjan penetraatio korkeampi; hyvät käytännöt siltä meille käyttöön

Työryhmä 3

- Yhteinen tahtotila tulee saada aikaan! Tarkoittaa sitä, että homman tulisi olla mahdollisimman selvää..
- Rahoitus sekavaa, monimutkaista ja jopa eriarvoistavaa. Tuki vain reuna-alueille, mutta markkinat eivät todellisuudessa huolehdi loppuista – ainoastaan keskustoista ja runsaasti lähiöalueita jää peiton ulkopuolelle.
- Uusi ohjelmakausi tarvitaan ja laajennettuna koskemaan myös nyt ulos jääneitä lähiöalueita
- Uusia takauskeinoja kaivataan. Tällä hetkellä hyväksytyjen vakuuksien saanti on hankalaa ja kallista muualta kuin kunnilta.
- Tarvitaan laajempaa täsmätiedotusta kunnille – eli, mistä on kyse? Mikä on mahdollista? Miten kannattaa edetä? Koulutusta. Mitä verkko tuo tullessaan? Tarvitaanko nopeita yhteyksiä?
- Verkko-operointi ja palveluoperointi erikseen (tarjouspyynnöissä).
- Päätöksentekoprosessissa ja koko hankkeenkin vauhdittamisessa kunta on tärkeä.
- Kunta haluaa myös tasapuolisuutta kaikille asukkailleen.
- Hankkeita jarruttaa kaksi asiaa: demokratia ja byrokratia
- Teleoperaattorit on saatava mukaan kertomaan mahdollisuuksista – yhteismarkkinointi
- Kuntien tarvitsemat palvelut esiin; sote- ja sivistyspuolen palvelut. Näistä koulutusta/tiedostusta. Onko tarjontaa jo olemassa? Miten laajakaistayhteyksiä voidaan hyödyntää tällä sektorilla?
- Vapaa-ajan asuntojen huomioiminen.
- Rahoituksen jatkuvuus!!! Lisärahaa myös tuleville vuosille: mikä on nykyisen projektin vaikuttavuus ja mitä haluttaisiin lisää.
- On ollut puhetta myös mahdollisista metriperusteisista sijoitusoikeuksista tiealueille, jotka mahdollisesti toteutuessaan seisauttavat kaiken rakentamisen.

Yhteenvetona työpajoista voidaan todeta, että laajakaistahankkeelle halutaan jatkoaikaa ja lisää tukirahaa. Erityisesti 22 %:n kunnissa EU-tuki on loppumassa ja nämä kunnat ovat jäämässä eriarvoiseen asemaan muihin kuntiin verrattuna. 2 km:n sääntöä ehdotetaan poistettavaksi. Palvelujen merkitystä kysynnän lisääjänä korostettiin. Vapaa-ajan asunnot ehdotetaan huomioitavaksi hankkeissa.

osuuskuntien ja verkkoyhtiöiden perustamiseen. Miten parhaiden käytäntöjen hyödyntämistä muissa kunnissa voidaan entisestään edistää?

5. Miten laajakaistahankkeisiin liittyvää lupamenettelyä (esim. kaapelien sijoitusluvat) ja muuta hallinnointia voitaisiin keventää? Miten yhteisrakentamista voidaan edistää?

- Komissio julkaisi keväällä esityksen laajakaistarakentamisen kustannusten alen- tamiseksi. Siinä esitettiin mm., että kaapelien sijoitusluvat tulisi saada yhden pal- velupisteen kautta. Miten esitys tulisi toteuttaa Suomessa, jossa luvanmyöntäjiä on satoja – esim. jokainen kunta omalla alueellaan?
- On esitetty, että kaapelien sijoittamisesta teiden varsiin alettaisiin periä maksua. Miten tämä vaikuttaisi julkisesti tuettujen hankkeiden toteuttamismahdollisuuk- siin?

6. Miten vapaa-ajan asuntojen laajakaistayhteyksiä voitaisiin parhaiten edistää han- kealueilla?

- Keväällä 2013 valmistuneessa vapaa-ajan asutuksen laajakaistayhteyksien kehittä- mistyöryhmän raportissa esitettiin vapaa-ajan asutuksen sisällyttämistä 100 Mbit/s laajakaistahankkeeseen. Onko ehdotus kannatettava?

7. Euroopan digitaalisen agendan huomioiminen Suomessa?

- Euroopan komissio korostaa laajakaistainfrastruktuurin tärkeyttä taloudelle ja yh- teiskunnalle. Euroopan digitaalisen agendan (DAE = Digital Agenda for Europe) tavoitteena on, että kaikilla on saatavilla vähintään 30 Mb/s laajakaistayhteys ja 50 % väestöstä on saatavilla 100 Mb/s laajakaistayhteys vuoteen 2020 mennessä. Edelleen komissio toteaa, että tähän tavoitteeseen ei päästä kaupallisella tar- jonnalla, vaan harvaan asutuilla alueilla tarvitaan jäsenvaltioiden julkista tukea. Miten tähän komission strategiseen tavoitteeseen vastataan Suomessa.

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@lvm.fi
pauli.pullinen@lvm.fi

7.8.2013

Lausuntopyyntö 26.06.2013 nro LVM/1193/07/2013

**LAUSUNTO LAAJAKAISTA KAIKILLE 2015 -HANKKEEN TOISEN VÄLIARVIOINNIN
KESKUSTELUMUISTIOSTA**

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen eteneminen on ollut kovin vaihtelevaa. Joissain maakunnissa on voitu toteuttaa verkkorakentamista laajastikin, kun joissain toisissa ei ole saatu hankealueita toteutukseen lainkaan siitä huolimatta, että lakimuutosten myötä muiden rahoitusinstrumenttien käyttöä on helpotettu, tuki-intensiteetti nousi 90 prosenttiin ja tukea voidaan maksaa puolet heti tukipäätöksen jälkeen. Syynä hajanaiseen toteutukseen voi olla se, että operaattoreita ei kiinnosta haja-asutusalueiden yhteyksien rakentaminen edes tuettuna, alueelta puuttuu rahoitukseltaan vakaa ja muillakin kuin puhtaasti kaupallisilla motiiveilla toimiva muu operaattori tai yksinkertaisesti kuntarahoituksen puuttuminen.

LVM on pyytänyt näkemyksiä ja ehdotuksia Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen keskustelumuistiossa (liitteenä) esitettyihin asiakokonaisuuksiin. Etelä-Karjalan liitto esittää kantansa asiakokonaisuuksittain seuraavasti:

1. Mihin ensimmäisessä väliarvioinnissa ratkaisematta jääneisiin ongelma-kohtiin tulisi toisessa väliarvioinnissa kiinnittää huomiota?

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen tavoite jäänee saavuttamatta suuressa osassa maata, kun toteutusaikaa on enää kaksi vuotta jäljellä. On välttämätöntä käynnistää vuoden 2015 jälkeen toteuttavien toimien valmistelu.

Kaupallisten toimijoiden tarjonta ei ole kehittynyt paremmaksi markkinaehtoisilla alueilla, vaan tilanne on päinvastoin huonontunut. Kaupunkien keskusta-alueilla nopeita valokuituyhteyksiä tarjotaan jopa useamman operaattorin toimesta, mutta vastaavasti kaupunkien uusille omakotitaloalueille tai myös kunnallistekniikan uusimisen kohteena oleville vanhoille asuinalueille operaattorit eivät välttämättä ole tuomassa valokuituyhteyttä. Ongelmaksi siis muodostuu kunnollisten yhteyksien puuttuminen jopa muiltakin kuin haja-asutusalueilta.

Laajakaista kaikille 2015 –hankkeelle varattu rahoitus tulee käytettyä loppuun, vaikka toteutus kattaa vain osan tavoitteesta. Hankkeen jatkaminen vaatii välttämättä lisärahoitusta valtiolta.

2. Miten laajakaistahankkeiden toteutuksessa aktiivisten pienten operaattoreiden toimintaedellytyksiä voitaisiin edelleen parantaa?

Keskustelumuiotiossa on todettu, että maakuntaliittojen valitsemat tuenhakijat ovat yhä useammin toimintansa aloittavia tai toimintaansa nopeasti laajentavia verkkoyhtiöitä (ei perinteisiä yleisoperaattoreita), joiden oma pääoma on pieni, eikä niillä ole vakuudeksi kelpavaa omaisuutta. Näiden pienten operaattoreiden lainoille voitaisiin antaa valtioneuvoston tuki.

Tilaajaverkon osuus tulisi muuttaa tukikelpoiseksi, jolloin investoinnin tukikelvoton osuus pienenee, tilaajan mahdollisuus hankkia liittymä paranee, ja operaattorin mahdollisuus verkon toteutukseen helpottuu. Ehdotus lisää julkisen tuen tarvetta, mutta Laajakaista-hankkeen tavoitteisiin pääsemiseksi se olisi tarpeellista.

3. Mitkä ovat laajakaistarakentamisen rahoitustarpeet suhteessa käytettävissä olevaan rahoitukseen eri maakunnissa ennen vuotta 2015 ja sen jälkeen?

Etelä-Karjalassa on käynnissä kaksi pientä paikallista valokuituhanketta, joiden rahoitus tulee Manner-Suomen maaseutuohjelmasta. Muita hankkeita ei ilmeisesti ehti ennen 2013 päättyvän maaseutuohjelman rahoitukseen. Laajakaista kaikille 2015 -hankkeen mukaiseen hankealueiden hakuun (joulukuu 2012) ei tullut yhtään tarjousta. Etelä-Karjalassa kohdistuu suuria odotuksia ja toiveita vuoden 2014 jälkeiseen aikaan, maaseutuohjelmaan ja valtionrahoitukseen. Valtakunnallisestikin valokuituverkon rakentuminen on selkeästi alkupuolella, joten tukirahoitusta on välttämätön jatkaa tavoitteisiin pääsemiseksi.

4. Miten kuntien toimia löytää laajakaistahankkeille toteuttaja voidaan tukea?

Hyvien ja toimivien esimerkkien myötä löydetään uusia toiminta- ja toteutustapoja. Tarve kasvattaa kuntien roolia verkkoyhtiöiden edistäjinä ja perustajina on kasvanut, samaan aikaan mahdollisuuden siihen on heikentymässä.

Kuntien taloudellinen tilanne on kiristynyt ja Etelä-Karjalassa kaikki kunnat ovat korottamassa tuloveroprosenttia 1-2 %-yksikköä vuodelle 2014. Kun kunnilla on vaikeuksia rahoittaa tulorahoituksellaan jopa lakisääteisiä palvelujaan, kuntien mahdollisuus tukea laajakaistahankkeiden edistämistä ja perustaa verkkoyhtiöitä on olennaisesti heikentynyt. Valtion tulisikin ottaa suurempi vastuu rahoituksesta. Valtio saa vähintään 100 miljoonaa euroa 4G-lupien huutokaupasta ja valokuituverkkojen rakentamisesta arvonnäköveroa. Valtion tulot ovat huomattavasti suuremmat kuin nopeiden yhteysien rakentamiseen osoitetut tuet.

6. Miten vapaa-ajan asuntojen laajakaistayhteyksiä voitaisiin parhaiten edistää hankealueilla?

Vapaa-ajan asutuksella on suuri merkitys haja-asutusalueen elinkelpoisuudelle ja infran toimivuudelle. Monilla, erityisesti vesistöisillä alueilla vapaa-ajan asuntoja on huomattavasti enemmän kuin vakituksia asuntoja. Vapaa-ajan asutuksen

sisällyttäminen hankkeeseen voi mahdollistaa myös vakituisen asukkaiden valokuituverkon saamisen, joten ehdotus on erittäin kannatettava.

7. Euroopan digitaalisen agendan huomioiminen Suomessa?

Euroopan komissio korostaa laajakaistainfrastruktuurin tärkeyttä taloudelle ja yhteiskunnalle. Euroopan digitaalisen agendan (DAE = Digital Agenda for Europe) tavoitteena on, että kaikilla on saatavilla vähintään 30 Mb/s laajakaistayhteys ja 50 % väestöstä on saatavilla 100 Mb/s laajakaistayhteys vuoteen 2020 mennessä. Edelleen komissio toteaa, että tähän tavoitteeseen ei päästä kaupallisella tarjonnalla, vaan harvaan asutuilla alueilla tarvitaan jäsenvaltioiden julkista tukea.

Tavoite on erittäin hyvä, joskin myös lähes yhtä vaativa kuin Suomen asettama tavoite. Tavoitteeseen pääseminen (30 Mb/s) ei onnistu langattomilla yhteyksillä, joten valokuituverkon rakentamisen jatkaminen myös vuodesta 2015 eteenpäin on ainoa tapa, jolla tavoitteeseen voidaan päästä.

Valokuituverkon rakentamiseen tarvitaan julkista rahoitusta, ja tällöin EU:n rahoituksella ja valtionrahoituksella tulee olla merkittävä asema. Jos rahoituksen saaminen yhteiskunnan tulevaisuuden toimintojen kannalta toimintavarmaan ja kapasiteetiltaan riittävään järjestelmään ei tässä taloudellisessa tilanteessa ole mahdollista, on ehkä syytä harkita Laajakaista kaikille 2015 –hankkeen toteutustavoitteiden siirtämistä vuosilla eteenpäin.

ETELÄ-KARJALAN LIITTO

Susanna Kaskinen
kehittämisohtaja

Jari Lantta
maaseutuasiainjohtaja

